

Доброслав Смиљанић

АПОРЕТИЧНОСТ САМОТУМАЧЕЊА

Тумачење властитог дела у било којој сфери и дисциплини науке, увек је у функцији телеозиса, дакле, телеолошки је функционално, сходно парадигми, критеријима, егзактним (верифијабилним) аргументима, каузалитетима или пробабилитетима, односима и ефектима – и увек у знаку савршенијег теоријско-концептуалног или технолошког конструкта. У сфери уметности тумачење не почива на аргументима егзактног типа, оно заправо и долази ту у недостатку доказа. Који би то апсолутни докази одлучили да је *Рајн и мир* уметнички изнад *Илијаде*, а *Мајсџор* и *Марџерија* изнад *Фаусџа*. (Толстој ће само у дескриптивном, аналошко-сижејном и епском погледу грандиозну епохалну фреску истаћи као пандан: То је нешто као *Илијада*). Његова филозофија историје бар је формално интегрални део (а не налепница) романа. А шта онда рећи за такозвани аутопоетички говор који не остаје на нивоу поетичких принципа него се спушта на план конкретне ауторске анализе властите књиге, песме, слике, композиције итд. која се редовно слама под хипертрофијом аксиолошког нарцизма. У нашем песничком еснафу нарочито. Отуда сам одувек имао недефинисано осећање неприлике у сусрету са манифестним, неотменим нарцизмом величине, са патетично разобрученим и претенциозно-барокним илуминацијама којима се сопственом делу *post-terum* надокнађују мањкови: инјектира му се и намиче на „ћуприји” све оно што није има-

ло на мосту. То осећање нелагоде извире из естетичких и етичких критерија, или боље, по-етичке свести о вашарској неделикатности манира, о проблематичности или књижевној (а можда и психолошкој) нелегитимности самотумачећег говора и немоћи критичког саморазумевања умишљених Херострата, ерго, из принципијелне немогућности двократног или подвострученог изрицања привидно *истио* без наднадних кривотворења изворно првобитног, без клинамена, /не/хотимичног завођења на странпутице или навођења на лажне стазе које се сплићу а не рачвају, без рашчаравања, редуktivног самопревођења, самоиздаје, аутопоетичког ревизиониза, ситуационог опортунизма, укратко: околишења. Једнократност/непоновљивост уметничких дела – песме, слике, музичке композиције и слично, њихов фиксирани идентитет (док динамички идентитет траје) чини апоретичном ауторску ре-верзију *истио*, било да се ради о варијацији или интерпретацији, свеједно: двапут исто није *истио*. Све речено о делу не улази у дело већ у историју говора о њему, оно сâмо је ван историје. Унутарњим временом, или свевременим синхронизитетом, оно укида историју, јер је синкопа у њеном дијахроном и метрономском току. Али модерна херменеутика, уколико је и археологија текста, по ископинама суди о хумусу и слојевима. Цео један век сведоци смо свакодневне, све жустрије смене филозофско-естетичких, поетолошких, херменеутичких и критичких концепата – ствара се нарастајућа паралитерарна археологија интерпретативних слојева који затрпавају изворно дело, одржавајући га, баш тим парадоксом посредовања и трошења, понекад и вештачким дисањем, условно живим у савременом наслеђу. Уз то не треба заборавити да живимо у саможивом, чак и према потомству немилосном времену свепрождируће потрошачке френизије која напада и сам дух тако што хоће и увећало и успева да га прилагоди, серијализује и сврста тоталним превођењем на познолиберални погон бесомучне конкуренције и успеха. Курентност постаје норма духовне продукције и повратна спрега која легитимише ново империјално варварство. Прогресија свеопште посесивности и потрошње, а не размене дарова и уздарја, чини интересним и духовна сродства, лишава свет његове историје и традиције, памћења зла и добра, претварајући његову прошлост у гробље немих олупина које затомљују сећање на оно изворно, првобитно; убрзано застаревање или ефемеризација духовних вредности – друго лице напретка у заборава – прети стратешком ентропијом и медиократијом од које се повија дух у „светској ноћи” као свећа на ветру која не зна да ли ће горети до зоре. Отуда, наравно, видљиви симптоми жестоке усплахирености и страха код оних који чине све да за живота, коришћењем комбинованих техника и механизма идеолошке и културне моћи, осигурају своје дело: спретном режијом инкрустирају га наизменичним плимама медијски оркестри-

раних, углавном клишејних и хвалоспевних, презентација и промоција. Осути друштвеним шљокицама као малим богињама, ките се без зазора нискама аранжираних награда под чијим теретом посрћу; неповерљиви у критичко и непоткупљиво будуће суђење на које неће моћи утицати, настоје да га убеди и ослободе ревизионог рада духа и нових процена тиме што му унапред обављају послове скупљачке књижевно-историјске и аксиолошке економије. То би можда и било сврховито кад не би било привремено и узалудно уколико дело по себи није самодовољно искуство духа у свом најпречем облику. Сумња у издрживост властитог дела наводи на корупцију будућности која је редовно синоним за вечност. Пакт са њом је несигуран, вероломство је њена навика. Књижевна повесница сведочи о томе, али њен наук је увек намењен неком другом. Шта онда човек још може да дода створеном ако је све не/речено у њему, ако је пред тим забраном већ сувишан, и једини коме се не верује. Писац живи за своје дело, али оно што живи у делу не зависи више од њега, нема априорни онтолошки компаратив, није му претходила ни довршена ментална слика у духу која би затим била пренета/пресликана у свој објектни а постериори, јер тада стварање не би било имагинативна игра и рад, слут и дослут, већ миметичка вежба подвостручавања. Илузија је да ће уметник, вешањем личних интерпретативних светиљки у координате око свог дела, накнадити оно што није инвестирано у њега; у сучељавању делâ – међусобно и са временом – унутарњег времена које носе и времена с којим се носе, испостављају се други захтеви и рачуни.

Речено у фигури: дело је Нојева барка која ће избећи бродолом ако умакне свему осталом што ни/је књижевност ма како узели Верленову мисао. Аутентична вредност је она којој није потребна додатна друга да би била оно што јесте. Снага дела је ултимативни аргумент за себе. Стога је за Валерија снага која ствара већа од створеног, њен вишак се складишти у делу као резервна, трансцендентна залиха времена која се активира преко контекстуалних изазова сваког актуалитета. Оно створено носи у себи сецесионистичке потенције у односу на контекст. Текст прелази у сферу вредности, контекст у књижевну историју. Ту је развође уметности и науке, прва иде трансценденцији, друга остаје у иманенцији. Кружење уметничког дела на временској орбити мисао прати из угла епохе. Све што није од нашег времена, скривено је од нашег погледа. Само се у науци може предвиђати. Уметност носи откровење, интуицију и слутњу. Њена тајна, или истина, увек је непредвидљива, јер је слободна. Додуше, језгро тајне сурогирано је илузијама или не/истинама – од оптичких до метафизичких – с којима једва да живимо. Штавише, ни појмовна могућност да нам схематизам свега буде прозиран ништа не би променила у саморазумевању и посланству постојања. Апстрактни категоријални костур, да

се заклоним иза Ничеа, оставља апсолутно несазнатљиве снаге на тамној страни месеца. Песник је одговоран за облик дела, али не и за сва његова могућна значења.

Да ли је онда, начелно, споран не само ауторски говор о делу наспрам говора других, него у извесном смислу и говор других, као *шексџуалност*, на коју је осуђен свако ко хоће да одговори *на изазовну, сваку, или сву њрејходећу*, не без тамне сенке комуникативног солипсизма.

Сваки говор о делу, по мени, посебна је верзија дела. Заједничко тим верзијама је само дело као мултиверзум потенција. Нека невидљива рука подешава ракурс – угао под којим пада фар на дело увек је ствар неког избора. То је усуд у традицији која је човека пробудила и заробила одговорношћу. Она нема коме да припадне него нама, књижи се на нас, чак и кад из ње свесно и критички бирамо, или је стављамо у заграде. Међутим, писање није коначан, него свакидашњи избор, попут Деридине бесконачне сукцесије. Насупрот Хајдегеровом неповерењу у писање које још траје као реманенција платонско-кантовске традиције под знаком метафизике присутности и непоузданог песмотворења као нужног зла – додуше, у наводној тенденцији самоукидања – Дерида постулира „деконструктивну” перспективу у нихилистичкој опоненцији према Апсолутном објашњењу/обрачу, према телеологији историје и времена; текст замењује не само говор него и књигу која прати природни тоталитет значења, епифаније, поруке, тансценције, истине ствари, ре-интерпретације – *шексџ је коменџар грузог шексџа* у текстуално уланчаном чинодејству писања које води новом писању, и тако *ad infinitum*. Ако, дакле, не постоји оно *изваншексџуално*, онда, и без принципа бинарне контрарности, постоји оно текстуално, па онда и нехотична онтологи(заци)ја текста, трага трагова, текстуалног, унутартекстуалног, па можда (араче Satana) и имплицитна онто-тео-логија писма, трага трагова, површине, итд. Не помаже много ни алогоцентричко брисање оног *esse* – језик је *бићевџ*, и кад одриче он *именује и васџостџавља*. Шта значи мој говор или раз-говор с другим о ономе шта радим ако смо кинеским зидом раздвојили дуалну моћ израза, ако је она, изворна и првобитна, а прори укинута текстуализацијом, текстом који не реферира ни на шта друго доли на сама себе (референт је у тексту сам текст) с алибијем у текстуалном солипсизму. П n’ у а pas de hors-texte. Тврдња је тачна и таутолошка кад је реч о уметничкој самодовољности текста. Али ако се о нечему не може говорити, зашто би се о томе морало ћутати, да направимо инверзију фамозног Витгенштајновог слогана у завршници кумирског Tractatus-a, са алибијем да је и сама природа уметности *ordo inversus*. У сваком случају, порука је – не без препорне епистемолошке ироније – не/постмодерно индикативна.

Суочен са светом који настаје у његовом језику, песнику се чини да је у свој егзистенцијални век дошао прерано и прекасно. Одржати

истовременост тих крајности значи бити *између*. Како се Сцила и Харибда приближавају, његово метафизичко место нестаје. *Huige* постаје крајина његовог духовног номадства. Из тог теснаца чујемо његов крик, као Роландов рог на дну кланца. Тек из тескобе „несрећне свести” рађа се неглумљено питање о смислу писања (треба ли додати и живота). Питање је без сумње сувишно, али одсудно, на које се све чешће одговара мистификацијом и досетком. Међутим, оно је фундаментално као и камијевско питање самоубиства. Оно отвара „црну кутију” мотива без обзира да ли у њој има „нечег за нешто” или нема. Свакако, једини аутентичан одговор на то питање је само дело. Дело је опклада која га у свако доба води пред сфингу. Ту естетички хорооскопи мало помажу. Додуше, за данашњи дан сутрашњица је само његова пројекција. О будућности ионако ништа не знамо. За матрицу из које се не види излаз, нити снаге за њену промену, она ће увек бити неки следећи дан. Јер „дај нам днес” својом скривеном страном хоће посадашњење будућности. На тој равни се и подиже споменичка лаж од туча, по сваку цену, и за живота. Коруптивни и лимитирајући дух времена има своје протоколе и агресивне протоколаре, медијске мештре, центре моћи, јавне и тајне темпларе који идеолошки штите свете гробове од неверника. Технологија прерушавања, имитације и замене озаконјује *simulacrum* у недостатку идентитета. Обликовани „дух доба” аранжира климу за рад живе у аксиолошком барометру: „неутралне” и „ангажоване” нетрансцендентне вредности, критерији, лествице, пригодни програми и механизми промоције, ма шта се рекло, идеолошки су озрачени; све је предвидљиво осим имагинације и сутрашњице. Она принципијелно не исходи из бесконачних верзија исте обмањујуће вечности коју уметност хвата у лажи, показујући својом формом оно што би могло бити. Унутрашњим контрапунктом, на који је упућује њена природа, уметност слика трагичну регресију могућности онога још-не, док обетовани простор среће опкољава и колонизује надирући кич. А падање највишег одређења егзистенције доноси самообмањујуће опуштање у „забавној празнини” где је човек све мање на страни одакле му долази име. Ми смо заглавили у парадоксу: постојећи свет нема подршку у својим разлозима. Утешно је што се то не примећује.

Песник који би у свом духовном радништву хтео да што више згуснутог људског искуства буде са њим и уз њега, сучељен је са збиљом која не хаје и не пита за свој смисао, нити за смисао „смисла”, па стога допушта да јој се навуче лудачка кошуља сваког смисла. Ту је један од извора тескобе која је можда и несвесна мистерија и материја песникове несрећне свести. Подземни удари и пуцање људских темеља нашег опстанка дробе песничку слику света која напрслином и фрагментом цитира туробна неслагања и труматично отсуство „епске” целине у полемички недовршеним формама. Ишчезло трансцен-

дентално упориште архетипског завичаја постаје „црна рупа” духа који још држи рану отвореном дисонантним *dictusom*, ликовима ироније и побуне у свету без бога, где је све изводљиво, а ништа забрањено у псеудослободи. У симболичкој шуми „свеопштих могућности” најскривенија је она остварена: извесност пораза. То одређује тембр песниковог гласа. Под сводом где се „напредује у губљењу”, где су бит и бивање у односу обостране онострности, песник сведочи са невидљиве црте која их дели, држећи обеа рукама крајеве раскинуте нити чији бруј залуднички крај толиких ушију заливених воском. Само неукротиво достојанство богомданог живота по себи још оправдава наш долазак, мање наш боравак на земљи. Стога ми песников глас личи на пригушено светло малаксало у магли. Треба ли рећи да ни с тим не рачунам. И зашто онда пишем, питам се и сам, пресретнут тучним питањем које искаче као разбојник из бусије. Можда баш зато да бих изразио то основно осећање нелагоде у краткорочном чуду постојања, понето још из раних дана самоће кад се опсесивна питања откидају са дрвета сазнања, питања свакако првобитна, зачудна, исконски наивна и егзистенцијално стресна чим екстаза сретна зебњу у првим просевима самосвести. Пишем дакле јер се давим, јер хватам дах – да бих можда напишао непостојеће уприште, да бих се придржао у олуји за неки последњи стожер преостао на „равни равнодушној” (А. Мишо), где метафизичка студен сања о ватри. Негде је то, у метафоричкој абревиатури дефинисао један мој критичар – он је писање „мотивисао” спасоносном сламком за коју се дављеник или писац очајнички хвата. Интерполирајући оно „или” између дављеника и писца он је погодио дуалну природу текстуалног морепловства: узајамну тензију и варничење два паралелна модуса егзистенције, с једне стране бруталну онтологију емпирије, и с друге, онтологију могућег спаса који измиче као светло у мраку. Граничну позицију „између” одакле се поглед пружа на обе стране, на Сцилу и Харибду, ту позицију пригњечености ваља издржати. Кома преостане даха, тај ће можда стићи на Итаку. Тај дах је синергија снага које учествује у поетском процесу. Не верујем да их је ико довољно свестан. Песник је слободан да почне песму, али не и да је заврши, како би на прилику рекао Матић, јер даљи ток прелази у надлежност језика, надлежност проистеклу из првих речи које постављају своје захтеве. Лично, поетски процес видим, или боље, наслућујем, у амалгаму свог и туђег искуства, као дамарање, укрштање и прожимање свих духовних и телесних, симултаних снага које учествују у „бележењу екстазе”: емоције и медитације, интуиције и перцепције, имагинације и доживљаја, интелигенције и очајања, љубави и ведрине, видљивог и невидљивог, увида и видовитости, речи и нереченог, подрхтавања животног фрагмента и одсуства целине, угрожених - сна и јаве, меланхолије и жеље, игре и луцидности, слутње и тајне, блиског

и далеког, светлуцања пренаталног сећања и антена смрти на оном брегу „с кога очи на оба света гледају”. Све ове овде призване и непризване, сродне и опречне елементе певања нека подземна ужарена пећ претапа у „јединствен израз полифоног звучања” како неком згодом благонаклоно рече један критичар.

Дилема: да ли песник постулативно полази од престабилиране хармоније певања и мишљења као трансцеденталног задатка, или од неидентитета и једног и другог, данас губи (иако можда никад сасвим) разлоге свог важења. Ако држимо до песникове осетљивости, његови сензори бележе распрскавање и урушавање слике света и света самог. Он дакле полази од дисонанце, од неидентитета и големе занемелости животних моћи чија је супстанцијална реч песничког саморазумевања напукла и промукла дајући сав глас крхотинама које вапе за целином. Можда се на том хоризонту, нагнут као криви торањ, привиђам себи. Не полазим од препевавања науке и филозофије (како су неки громко најављивали своју позитивистичку предрасуду као наводно нову поетску револуцију), – *ћо није ћосао ћоезије*, ни од каквог априорија (он у уметности мора бити чулно изборен на крају, да би тек дошао на почетак) већ од нулте тачке, брисаног простора, бескућништва, од безбитности, бестемељности, свеопштег мањка, од пропуштеног, осујећеног, неданог, од „оног даноноћног између дана и ноћи“, од краљевства које се зове *Нишита* и које, како каже Готфрид Бен, „изискује своју форму.” Али није у питању апстрактно Ништа или Ништа као апстракција, него стварно, згуснуто и експлозивно Ништа у срцу оскудног времена и сваког животног одломка, као извор и енергија обликовања и лиризма. То обликовање (облик, лик и ковање) призвало је и било призивано патосом поетичке непосредности наспрам разорно-отуђујуће телеологије деградираног свакодневља, патосом који кроз трагичне стадије катарзично-иронијског искуства навире из тамног лавиринта трас-нихилистичке имагинације, са хелиотропним ДА достојанству живота, ДА животу-чуду по себи, уз меланхолију привремености и опомене сећања. ДА животу на који се олако навикавамо као на обичну чињеницу. На смрт – то иде другачије.

Та постранченост и работништво у тмини властитог рударског окна можда ме одвојило од повезујуће матрице и френезије сезонских поетика, али и од фокуса критичке перцепције која протоколише у свом искуственом пољу очекивања, редуktivно омеђеног усвојеном књижевном идеологијом, што је, наравно, само индекс одређеног естетског „штима” и дијапазона, мера домета и осетљивости сензора за друго и другачије. (Групне и генерацијске солидарности или „шовинизме” суженог видног поља остављам социологији књижевног живота). Међутим, „последња инстанца” на којој свако отвара свој завежљај није ништа друго до ревизиона инстанца друге епохе чији дух де-ре-конструираше

традицију и актуализује из ње свој избор који може да цитира као легитимно наслеђе, чије је то *данас*, често нема сведоке на суду. Спор са владајућом естетском идеологијом и укусом добија се у последњој инстанци на коју је Жид рачунао. Слепило критичког суђења добија накнадну стигму. Зато, кажу, из Минервиних уста сова излеће у сутон да би обзнанила истину дана, али ни она није апсолутно веродостојна.

Ако ретки, безмало случајни критички гласови песнику упишу у својства његовог начина певања: језичку, емоционалну и мисону енергију, скресан израз, разноврсност формалних поступака, интегралну и трагичну визију света изражену уверљивим језиком, духовна озарења љубави и смрти, слику човековог пада и метафизичке зебње – све то изведено из судара са грозом повесне емпирије, апокалипсом века и духом времена – онда је тиме развијена једна сигнална мрежа категоријално-типолошких поетских појмова уочених у предметном песништву. То је могућна и одбрањива верзија интерпретације. У свом имагинативном праксису песник се служи различитим алатима и лукавствима: разновсношћу формалних кључева, игром загонетања и криптирања тајанственим шифрама, опаличним, енциклопедичним и магичним семантизмима језичких енергија које не само да индукују орфичку и метафизичку ауру обликоване другости и другачијих ликова, него у исти мах изоштравају линкејску оптику прозирања кулиса неодбрањеног света живота, колонизованог корозивним нихилизмом који испија обећања језика као песак воду. А језик обећава само блесак или таму властите супстанције, сам ђ језичко биће као посебно и светско биће сваке ствари која се тражи, успоставља, омогућава и саопшава својим језиком. Језик није поезија иако се она ствара у језику и језиком, него је поезија сопствени језик, законодавац и медијум у исто време, јер саопштава себе сопственим језиком који сама ствара. Отуда је Ђанбатиста Вико стваралаштво *per se* схватио као строгу песму. Само из језика поезије можемо извести и разумети поезију језика. Сваки покушај да се поезија измести из свог иманентног језика који ствара аутономним поетским логосом, и примењено „синтезује” са другим медијумима где она не звучи самостално него само функционално „доприноси” и „поетизује” хетерономне и сасвим надређене сврхе, доктринарна је предрасуда и позитивистичко-еклектичко насиље над њом. Повесница поетског ентитета показује да се поезија не ствара различитим и спољашњим системима, и нивоима језика, него сама поезија унутрашњим трењем бруши и опализује, као река белутке, речи сопственог речника, поетске појмове и пилоте који извлаче, динамизују и оркестрирају све сфере и језике, именоване предмете и симболе, сав градивни материјал узидан у језичко и слојевито биће песме. Ти зачарани инхеренти испишују тајновиту и магичну заштитну повељу сваке аутономне поетике која се до краја не отвара и готово никад на исти начин.

А сад да направим „retour” ка „неживљивој емпирији века” и духу времена о којима би свако ко размишља могао да срочи својеврсну искуствену књигу чемера.

У практичној игри човека и судбине песништво је веродостојан сведок за сва времена, али се његов глас губи у антрополошком беснилу и буци новог технолошког варварства, „мирнодопског” или ратног, свеједно, реч је о модалитетима истог у кругу унапред закинутог опстанка.

Недавне, још незацељене ране, свакако замагљују објективност савременика, али јад овог века у нашем је искуству посведочио своју страшну дубину: туга неисказивог или *неисказиво* туге, остаће неотпечаћено оовремено завештање. Она ће бити архивирана у подземним лагумима сећања и као понорница избијати из земље кад год се у незараслој рани неискупљене прошлости нова опасност трауматично згусне, а на видику ишчезне последњи изглед. Тако се прошлост и њено наслеђе мора изнова ослобађати од интенционалног заборава и методички програмиране телеологије потискивања. Порази на том плану не дају наду на спасење и мир мртвима, живима још мање. Поразно је што о томе лармају највише они, нимало недужни, који би у својој неизлечивој мржњи према другом морали да заћуте.

Сваки наш избор прошлости истовремено је избор и будућности, уз све неизвесности које она носи. Сећање сведочи и о сновима колико о делима и гестовима. Оно је псалимпсест сваке „победе” и киселина која нагриза пергамент историје. Повела победе својим наличјем најчешће призива неисписану тему варварства. Пустош и смрт нису искључиви посед огња и мача, оне су прећутане ставке у ценовнику „напретка”. Дволичност модерне цивилизације и јесте у томе што она цивилизује а не укида варварство. Право арбитарног тумачења историјске норме напретка узурпација је и привилегија безобзирне силе. Данас се подвргавају геноцидном ембаргу читави народи у којима умиру хиљаде бепомоћних, недужних људи и новорођенчади, лицемерно и безочно скривају се интерес и злочин под маском заштите људских права и других инквизицијских алибија. Морални задатак мислећих и креативних људи био би да та срамна краста на рошавом лицу силе никад у заборав не зарасте. У забораву је цинична „легитимација” насиља и његово *будуће* право. Плаћеници који панично беже од свог имена и они који рационализују своје ресантимане кажу да то спада у застарели морал, али им нимало не смета што анимално право јачег никако не застарева.

Вишкови балканске историје најчешће се мере „вишком” српске крви. Активне генерације морале би да размисле о некој другој једначини. Заборав историјске азбуке и катастрофални исходи не би се више смели поновити. У неким круцијалним државним и националним опцијама, морало би, по логици ствари, доћи до конституисања једин-

ствене стратегије прогностичког историјско-политичког ума који ће одлуке и путеве рационално самеравати фундаменталним циљевима. То би био знак да је српски народ изашао из историјског наивитета. Историјско пунолетство је свест о томе шта ваља чинити. Шта се може, мора и сме у актуалном и предвидљивом часу. Изненађења су и тада могућна, али судбинска по правилу никад. Оваква размишљања нису само ствар политичке и културне елите. Она ће бити на делу кад буду изведена „из главе цијела народа” као демократска тековина.

Овај екскурс спонтано се наметнуо овде као контекстуални фон и чинилац мог песничког и животног искуства. А сад да се вратим на неке принципе личне поетике, никако не на конкретну аналитику и лаудацију својих песама и књига.

Малобројни критичари (ма како судили о њиховим судовима) поезију потписника ових редова контроверзно су тумачили, не у аксиолошком (ту су сви сагласни) већ у погледу катастра тематско-мотивских поља и Weltanschauung-a. Једни је, изричито „терете” уверљивим језиком, модерним изразом и трагичким духом, трагичним доживљајем људске ситуације, лирском рефлексijом, хипнагогичком и надреалном сликом, сложеном метафором, мисаоним дијапазоном, иронијом; други виде то исто и још нешто друго, али у обрнутој, „аријергардној” перспективи: темељно одбијање модерног варварства, тему анихилације људског времена и егзистенцијалну тескобу у довршеном људском опстанку, визију технифициране кретенизације у „еденском врту” наркотичких плодова, меланхоличну лудницу, свет без говора. Ако обе перспективе, сумарно скициране, отварају иста врата, онда, начелно, сва тумачења опстају као сведочанства, једнако легитимна, иако вредносно неједнака, јер увек постоји ривалитет интерпретација, неке се међусобно оснажују, неке продуктивно сучељавају или потиру у мери коју одређују активне, полисемантичке енергије и значењски вектори самог песништва. Тумачење је један поглед, светлосни упад у онострану иманенцију са упориштима која се успостављају на самом интерпретативном путу кроз уметнички универзум дела увршеног имагинарним вишковима живога смисла и времена, чиме оно надмашује и надживљује историјско време у коме је настало. Задатак интерпретације и није да дефинитивно исцрпи дело тиме што би га, као двојника, заменила и архивирала у неки раф књижевне историје; тада би судбина сваког дела била у очекивању свог интерпретативног демона који ће му исисати крв и душу и тако преузети његову „бит”. Принципијелна граница интерпретације као парцијалног концептуалног приступа уметничком тоталитету који га надилази – држи отвореном могућност и другачијих читања у антигетичком и/ли ревизионом кључу. Интерпретације имају своју историју међусобним односом према делу, а само дело, као извор сваког односа, своју историју нема, јер је целином унутарњег времена искочило из ње.

Приближно је тако на нивоу принципа, рекао бих, јер је сав наш живот у приближавању и удаљавању од поезије као сна о *неданом* у коме је оно другде и другачије магично привиђење на нашем путу за неком звездом.

Све теме на овом путу важне су јединице и деонице у звучању једне целине. Фрагментарне целине. Види се, и тачно је, ја не певам као птица, било би то флагрантно мешање у птичје ствари, иако бих се за цвркутом врло лако изгубио у некој модрој даљини, или дубини, као Андрићев Алфред Норгес. И не филозофирам, у дисциплини се не може певати, иако бих, да се нисам обрео у тамном вилајету поезије, потражио Аријаднину нит у сложеном лавиринту филозофије - на нека врата свакако сам морао за *Некуг*. Што је поезија постала прво и неопозиво решење само је доказ да није могла бити друго или треће. Поезија је за мене оно дисовско „изван”. Она је тамо где се ништа што треба наћи не – тражи, или где се тражи *све* а налази *неишражено*, јер обично се тражи само оно што се већ зна као претпостављени циљ и предмет тражења, где онда раде науке, методологије, специјална знања и процедуре.

Поезија је заправо тамо где унапред не знамо где је, дакле нигде и свуда, где не допиру ни филозофија ни научна дисциплинарна телеологија; она није оно маркирано у метафоричкој топологији, а понајмање је наивно ћурликање несвесно свог распиророђеног наивитета, речју, она је изван сваког топоса и утопије у односу на све распореде, како би рекао Фуко, као укрштај хетеротрпије и хетерохроније потонулог постојања.

Ако зрно допуштене поетичке самосвести не призива сенку некритичког нарцизма, онда бих рекао да поезију (остаћу у негативним терминима) нисам схватио као аподиктичку истину о свету или серију силогизама о смрти, љубави и души, као веристичку или фиктивну дескрипцију која илуструје наше знање што по Хераклиту и иначе не учи мудрости, још мање као конјуктурно, очекивано, сезонско, примерено, идеолошко-удворичко опевавање дуготрајног инжењеринга присилног раја. Нисам видео да падају звезде кад тиранин говори, није ми бетовенски звучао расипнички „хероизам” циничног жртвовања људске супстанце „по шумама и горама”, нисам био медијски „молван Турчин” коруптивних (само)промоција, ритуалних лаудација и церемонијалног скрнављења тужно промашене масовне смрти. С тим сам већ на почетку био начисто радикалним самоискључивањем и усамљивањем. Остао сам постранчен од утркујуће кохорте која је добровољно и наплативо дочекивала, испраћала и славила фалусоидну фараонску палицу уз еуфоричне стиховане поруке највећем „сину поручника Шмита”.

Укратко, мој став и моје не-расположење били су у знаку ничеовског „патоса дистанције” и несавремености духовној беди монолитизма.

А то се, свакако, морало платити изгоном на маргину.

МЕЂАШИ

I

Стари мајстори знали су да искораче и наставе
С горњег стојишта. Читали су наслеђе са непознате
стране, вукући прст уназад, као Арабљани, гледајући
Унапред, као видовити. Висина је била мера видика,
Дубина подземље њихове слутње. Несвесна клица
у срцу ствари – кљун који изнутра туче, до пробоја:
Најунутарније је оно изван. Са тајним знањима
А непозната, као пред нама други живот, та хтонска
радилица избија из свог кртичњака. Измиче испред
Каравана у слици сваког доба. Каткад, под маском
Опалог лишћа, снује, дуго, непримећена.

II

Еолову врећу дреши хора.
Птица што узлеће вуче још сенку по земљи
и кад падне пробуди руднике сна у гнезду.
Мајстори излазе из рушевина, сваки нацрта на своме
Зиду врата и прође кроз њих. Пуцају кругови
И дамари. У довршен свет долазе весници и орачи.
Бујице нагле снаге руше пред собом бране, друга
Корита копајући. Ту свака вода има своје пливаче
И дављенике. Први своју обалу бирају, други на дну
шапат тишине кушају. Само ретки ронилац ослушне их.
Али ко може ако мора да их заборави. Жртовање
за другог. За сваког и никог. Или за божицу илузију.
У привољеном изгнанству. Гробу без мадраца.

III

Мајсторима све пође за руком, али живот...
Вуку из наслеђа невидљиве жице до свог прага.
Бацају на њих своја јата – птичице-ноте у сваком
Кључу – које, на трзај прстом, узлећу у нечувено.
Притом не пониште ништа, осим оков. Али се кућа, у мах,
Затресе и осване на другом месту, преправљена.
Отворена прозорима на другу страну, у освет што је
износи из језера, с кровом на неке друге воде.

IV

У незавршену књигу уписано је:
Изреченом свако време додаје из своје тубе, ако
патња од свих боја унесе ону своју – у изречено.
Отвориш цвет, и пчела што чека час, излеће, расипајући
Пигмент на писмо никоме упућено. Оно засветли
на затвореној капији ноћи – путнику што губи пут.
Успутним знацима недостају стрелице нове, и ватра,
Фосфорна, из наших кости. Ко тада кује кључ за кућу
Звука, где сања ков језика и слика бди. Послови,
Задовољства, и дани-жуч. Руке у жару. И туга – обруч
Око самоће што се према царини креће. Границу пређе
Ко плати највише, за чисту супстанцу у пртљагу. Сам.
Ко размакне у морском кланцу стене да друге лађе
прођу. И не жури док мрежу извлачи из дубине.

V

Нека буде што нам припада,
Не сплеткарите око тога. Нека буде светлост, и светлости
Нека буду, бар колико и таме има, од почетка.
Деобе на очном капку држе дан, унутра ноћ.
Од трња. И међе световима. Док мирна
Звер и човек не уђу у трећи језик, чија азбука иде
од сунца до цветања. Док песма траве на
месечини не сломи оклоп. Ево, океан већ шапуће
Око ногу. Уже у чуну уплиће све путеве. Срицани
Бескрај је јабука на длану. С капима зноја и
мора мајстори веслају ка обалама.

VI

Мили мајстори, упростите нам дрзновени
Клинамен. Нови, који долазе имају право да буду
незахвални. Сваки раскид је дубок ако присваја наслућено.
Мирис хлеба у испарењу земље. Нестваран лик на зиду рушевине.
Речи у немушти. Водопад у жедном грлу спавача на припеци.
Очи и уши једнако подељене, вишкови прелазе из времена
У време, најдубља знања још су у поклону руке.
Једном, пред платном: узех око из слике да бих је видео.

Мајстори, мајстори, више немате зенице, али уста су вам
Отворена, где сушта је застала реч, последња у језику.
Ако искочите из рама, припашће нам сва пуномоћја
Недомашеног, где се надолазеће састају снаге.

VII

Поглед у извор: пчела на жутом листу – таж изгнанства.
(Ретро-флеш: Растко – путујући вулкан, и крик – из тајне
рођења, што пада у слух номада на неовдашње језеру
ноћи; Милош – лутајући писак ждрала у сеоби; а Сибе,
луди Сибе зинуо као пеш).

Иза папируса и пергамента: топот, гриве на ветру будна
Варварства – Ма земљи крш од плочица глине, оборен стуб:
Траг страха од туђине. Иза слике и звука на тргу, у древном
Храму – бели се архив пређутаног. Неподношљив терет душе.
А белина је минско поље испод језике, између ровова раних
Битака за наслеђе. Венац на дну зденца у
Заповедном је слогу од белутака: страст која
Тражи не може и да следи.

VIII

Волети није следити оне који ручном лампом амбис
осветле, кад из њега магновено искораче. Љубав
Није рођенада иде иза, њени врхунци држе је изнад
и увек испред, јер она води, Еуридици се иде у сусрет,
А сваки осврт врађа је у Хад да буде залога сусрета,
Кад Он, без иког, баш кад се ничему више не нада
(„оставите сваку... ви...” итд.) пронађе своју лиру
У папрати. Трагом звука долази она, нага – не
Привид, из обалског шипрага реке, мокра,
Неметафоричних дојки и бедара, влажног пубиса. И
Усана, отворених. Тренутак само неодлучна.
Заклоњена својим колима, покривеним сенком јове,
Крај цитре одгурнуте, већ самонасађена на врућ
Топовски калибар, она прелази у галоп. Све жешћи. На
Свом алату раседланом, на плећа обореном. Што цвили
И грчи лице под ударима чврстих гузова, који га
прикивају за земљу, као да би хтео, одоздо,

Целим телом, и у млазевима, право у небо,
Кроз страшно неко материнство.

Опружена по њему и знојем залепљена, дахћући,
Мрмљала је: Јесу ли се даљине додирнуле у нама?
Ко може прстом упрети у то место? Како то улази у причу?
Хоће ли нам она рећи шта је било?
Видиш,
Врхунци мењају места.
Осоја и присоја.
И неупоредиви су.

ПТОЛОМЕЈ РЕЧЕ ДА ОСТАЈЕ НА СВОМЕ

Птоломеј рече: привиди су маске непонуђеног дара
династичкој ружи, бршљан отпадништва стамњује рад
главе, лексикон лажних места слуђује лакоме жбире
и ми рашљамо лавиринтом иза непробуђених месечара.
Подсмешљиве маске носимо кад мењамо иконе и кумире,
наслеђене, уз трошкове чудесне душе која лом и пад,
понекад, опева, алком језика везујући за сан све
што не умире, не спомињући оне које још нада вара.
Јер само безнадежни знају куда понорница тајно
кртичи, где увире и где извире. Зато су немљи.

Птоломеј рече: ја остајем на своме. На земљи
која рађа ко зна да сунцу одговори пуцањем
пупољака, а светској студи, једино вечној, праском
стабала. И зашто би се вилинска ова грудва боја
вртела око огња једноличног у срцу студени
свепрождируће? Јесам ли мање ја и мањи себи ако
поричем непорециво. Кад све дохватам руком и мерим
телом: мирисни хлад лета под липом где веју етеричне
несвестице, искон-душа воде, капање ноћне росе
с небеских кола у непомичном треперењу. Златни талас
жита пред пустињом која вреба заумну моју језу
откуд долазим? Јесам ли наглио некуд за нечим кад већ
јесам онај који ће с неким бити носилац ватре,
и снаге да се буде. Дух шуме, кад ноћу дође
у градски парк и стабла са својим мраком
подозриво заћуте око моје самотне клупе, преводи
на језик лишћа оно што сам донео са собом. И што

однети нећу. Ројеви у мени зује и круже светски
колуги око зрачног стожера душе из које излазе
благдани. Страсни благдани, кад свих времена
разлике ћуте, а дуси силазе са ума. Љубав, ова
и она, не може у кристале, у дијаманту нема екстазе;
и кристална секира убија песника. Заноћи ли у коначном,
она, с оностраним цветом у срцу, замирише. И кад је отров,
једина лечи од хладноће. И води кад ни путеви не воде више.
Где је она, сва грчка сунца, и оно на небу, из Хомера
исходе. Јер све светлости су земаљске ма откуд долазиле.

ХЕЛЕНИСТИЧКИ ПРТЉАГ

Доносилац светлости испред подозривих очију
размести свој хеленистички пртљак – лазурне
светиљке од керамике, пехаре и амфоре,
плочице и гривне, прстење и цитру Орфејеву.
затим зажди пламичак у свећњаку и очас
ноћ се кружно размаче и згруша на лимбу.
изронише лица и засјаше беоњаче. Сферна
и дрхтурећа ничија румен негде на путу
блискошћу озрачи тела утрнула од зебње
под великим вењаком. Увек се чека нешто.
Жижак је предстража уз коју невидљив бездан певуши.
С његовог дна жилава снага несвелу подиже руку
која још долива уље до закаснелог јутрења.

и брэнца звоно хтоно
пратећи слуг на пут
свему је протохроно
измерен азимут

Ту молидбено сидро слази у ројеве провиђења.
ткаље их шарају на ланену кошуљу Спаситеља,
а ковачи кале чавле који би кошчатог издржали.
Пекари мешају тесто и крв, врте на ражњу младог змаја,
прича ће кружити око стола, јешће они под столом,
а време ће се забрбљати са реком у отицању.
Талас ће правити нежан вртлог око белих ногу девојке
која је сакрила слику гозбе на дно бунара-бољке,
јер они иза седам гора из приче ни јашући ни пешке
носе петлове што уче зору да им испод крила свиће.

Водом са Видовог врела не лечи свако вид за невидљиво,
у мимогреду се нестаје дубље него у смрти;
од крајње тачке има још тачака до краја.
чим се отвори, рећи ће то књига што мртве у вреву враћа.
Полифем, светионик с архајским сунцем са зенита
свевидец, свеједно, биће преварен; слепило и лукавство
ући ће у потомство као камени прах клесачу у плућа
што улази. Поред коља битке, јаука и узвика закрвљених
пролази нешто друго што ће им у наслеђе укњижити
летописац; неколико часака умирања биће довољно
да се онај с краја повести појави у привиђењу
и каже подозривом: То је То. Можете ли То одбити?

НИКО

Вративши се у Итаку он се већ звао нико.
Семе за усев осушено нико није бацио у бразду,
сунчево платно на стени детињства беље је после егзодуса,
велики кобац јутра преселио се у суседно краљевство
где слећу јата птица на свеже пролећне оринице.
Неколико капи крви јагњета на оба доратка куће, пре одласка,
магичан је штит од смрти за првенца који остаје на дому
да послушкује подземне експлозије сунца у зрневљу, елегично
слегање сутона у замирућем одјеку звона на предводнику.
Хорос је неодређен откако је крик на крсту замро без одјека
и позна сунца другчије отварају набрекли пупољак булке.
Још рука има своју парцелу у пољу, не и свој цвет
што ноћива у срцу. Распукли кругови улили су у Велику круг
самства све повратке. На сваком месту више нисмо на своме
и нема сусрета у ноћи где лице лицу не свиће на путу.
Промењени су знакови на новим мапама, без стрелица
царски друмови воде у неисцртане јазбине молоха.
У ауту, слушаћеш синтетички глас анђела, електронско дај нам
данас; јуче и сутра нису вагони твога воза;
измиче оно далеко у простору унакаженог сна
који се скупља као шагринска кожа.

ЛАВИРИНТ

Рачвање стаза, а само једна води.
Зар само једна? Ниједна? И где би?
Изгледи су варка у живој мочвари.
Камен је мудрост ако опреш се о њега
и ускочиш у седло. Папагај прича зеби
да чиста љубав столује иза брега.
Али логика срца у наукама стари
на крају приче. Ко се крста да предводи
повијене трске, рој, мравињак збега?
На тргу малих прича коме је до чега
стало, кад из лавиринта ништа не исходи
јер и он је справа што се често квари.

РЕЗ

Ушао сам у своју шуму. Млада се зрелост
отворила, после првог додира наших тела
која су у ројевима искрица засветлела у ноћи.
Ту су почели пожари из којих се излази,
лак и насмешен, као зрак у лишћу, одакле
у свим смеровима једнако иде живот.
Онај у чијем срцу си нашао ватру, вечни
летопис жудње, ластар сна. Исти сјај
у њеном или у твојем оку, не чекајући
позив другог који у себи моли, дрхтећи
да неко почне. Једном да почне, први
коме ће сви одједном упасти у реч да кажу
оно што је он хтео. Ако се исти убере цвет
неће на исто мирисати, иако ће свима ноздрве
раширити и кристал свежине распршити у прсима.
Али мирисаће, и латицу на усну залепиће
да свим чулима прећеш из овог у оно
краљевство где Озирис седи под гроздовима
а Перун меша медовину и вино
од којих постајеш млад када год то зажелиш.

У НЕВИДИШУ

Не видим људе на путу ни под дрвећем.
Мали талас ваздуха који ми додирне лице
можда је знак да, покаткада, промину.
Шума, студенац, рушевине храмова, пуста кућишта
ништа не говори даље, даље ни даљ не казује
о њима. Невидљиве, ни глас ни покрет не открива их
у близини, јер ни близине нема тамо где све одлази.
у даљину, ону, која удаљава. И бежи, као што беже
галаксије у велику ноћ у којој ништа не одјекује.
Где је пролажење без језика који га именује, и
зауоставља, изводећи из немушти непозната наречја
свега што је четворолистом могло бити. У речницима
– големим сандуцима таме – ја сам још белина
на првој страници, струк пресоване детелине: неотворен
биљни код жеље за екстазама. Тихим, страшно тихим
екстазама, кад се ништа људско не меша у дисање
ноћних тишина које с прстом на устима ни међусобно
не ћућоре. Па који то петлови буде зоре пре него
буду сви поклани. Од ране дерњава: роди се човек
заборављен је осветни дах постања који ноћобдиви
путник обнавља, мрмљајући, опознело: „Доцкан је,
страшно је доцкан”, душо, која знаш где нас је
спасено време
напустило.

ЕЛЕГИЈА У ТРИ СТАВА

Сйомен на Лазара Трифуновића

СТАВ ПРВИ

Видим те на Мићином платну. Под кишобраном,
далеко од младих муња у лишћу, аграрних киша
и годишњих доба у кружењу. Велика ноћ била је
ореол над твојом главом.

Видео си како се троши
дах, и вид, разумео језик и оно у њему
неизговорено, као пантомиму под водом.
Веровао си – загонетно осмехнут – у привид
и судбину, ствари су свом тежином у твоје лебделе
погледу, факта мислила на своје порекло.

Вирио си кроз шуму краткорочних поетика,
хватао у мрежу вилинске лептире авангарде,
обновио Музеј, летео за Израел против струје,
фасцинирао за катедром на Коларцу.

Први си
Филмовао с Костом, енформел-супстанцију,
ауратични vorschein, ражарену еманацију материје:

Тако је ликовитост твари оловила себе.

Снажан Его у безличној ларми, узводни пливач
на таласу што белу бразду оставља на води,
и од своје снаге додаје онима без даха

– рано

расањен низијом општег пада.

Под Сатурновом
сенком фурије заборавише да омеђе род
канибалски,
пре или после платно запламти у крви, мајстори
узму будућност пре Бога.

Бити свестан – ни то
још није све пред зидом и животом, у немоти
отворило се оно што си љубављу окрзнуо.
Реч. Блесак златника на језику, у првој чесници
милосни ти је даровао. А демон кога си у Слици
видео, разбио је канон и зрцало.

Колико ће се моћи у срчи где тебе нема.

СТАВ ДРУГИ

Колико ће се моћи тамо где тебе нема,
где неочекиван стигао ниси у поља, у лагуме
пред којима слепи ни слутњу немају. А сви
напредују, усвајају, описују. Једнако и бесудно.
Малокрвни им усхит проклизава у крешченду.
На утрвеном путу мењају заставе и сваку птицу
зову ластом, у проскинези. Повест гледања
у часу постхеројском не свити им у оку.
како тек лакоћа, без жара другосветског,
да досања Слику.

Стабло поред стабла – објашњава стабло,
причу о њему зна онај ко је опходио шуму
и живу бит видљивог добио у облику.

Памтим кад си ме, узев под руку, поверљиво,
извео из групе пред забрањеном Мићином
изложбом:

сатима смо, стегнути краватама и оклевањем
силе, кушали језу протеста у спарном ваздуху.
Доушници су и пре и после били уз нас: пунила се,
под апострофом, контролна банка података.

СТАВ ТРЕЋИ

У амфитеатру тајац, експлозивни додири речи,
онима на поду трнула су тела, јелени са зидова
протрчавали су кроз прорезана платна, постулати
тонули у чисту белину. Тамни бруј линије
у древним шпиљама, изнад огњишта и остатака
костију, био је прва реч духа, усуд ликовитости
што треперењем рони до краја времена.
Под сводовима, један глас је топио восак у уху,
заређен потом у меру сваког гласа.

Твојој смрти неће бити лако с тобом:

(као да цвили пред неокончивом борбом у
изгледу)

брак јој неуспео, парница изгубљена, а тихи
зуј мушице у скрињи од несанице завештава јој
подсмех и немоћ да стари. Заборав, њен слуга
испада из пословице, у оставци су мемла и ћутање,
стилска муња се смешта у памћење.

Високо стабло
размиче видик, околиш се окреће око наследног извора
на пригревици, а даље све говори да смо те
изгубили.

Имати такав плен, а ништа његово,
превући сунђером по црној плочи, расејано,
неће ли под шумом знања уогњено слово
открити тајанства и оно у невид уписано.
Време које си био тек је на путу. Са обе стране
сјаје му белези као мачје очи у ноћи.
Празнина после тебе суновратна је и зјапи,
започета битка увек је наредна. Вага ће
дуго радити у исходима – прозreo си:
нема сна без оностраног у иманенцији.

Бачен на пут
прекидаш на месту где те велики видик усвојио,
а баш тог часа повесни Париз је довршио
хучну пратњу путникове ноћне песме.
Цела историја видљивог пламтела је на
Ахеронту.
Провиривала су лица из ватре, знао си
јад наш из којег одлазиш: ту неизабрано и не
подлеже
суђењу. Јер смрт коју друга смрт није претекла
и не следи је, срећнима се дешава само једном.
Али ни твојој смрти неће бити лако с тобом.
Ни нама, у трвењу, док се на дело осврћемо
пре сваког залета тамо где тебе нема.

АУРА

Кад се затвори жуто око цвета
и ветар залупи сва врата
они на друму већ су закаснили.
Дуго оклевају на раскршћима
и мисле: пут неизабран
можда би још негде водио.

На овом је даљина све даља.

Али та хитња на убрзаној слици
растура сенке и спаја гласове
у јачи јад. И не јамчи ником
да ће негде стићи. У грабежу
изостављено је што се не може
измерити: аутра вишка у језику,
немост свега одбаченог што одлази
с предивом језе. У сећању штит је
тишина којом камен бачен у вир
тоне као да то одувек хоће,
те тако чини.

Кад цвет затвори и црно око над водом
и мрак дигне жубор у небо, створено
да од плавети и жудња најдубља буде.

Тада на нашој страни
капље из ране невидљиво.

РУИНЕ

Све што смо у зноју изградили
С радосним гневом смо и порушили.
Ми и они.
Сведоче руине, разбацан тесаник,
темељи под земљом.
Оно чега нема
у кречној чаури
говори дубље
окрњеним обликом.
Сажети у остацима
на ничијем месту
заборав и прича
руку под руку
гложе се
и удаљавају од огњишта.

Раскућен није ко још памти
камени праг, смокву пред кућом,
врата на која је изашао.
На ноћном починку крај друма
у сну ће слушати кишу
како добује по бившем крову
и простор претаче у хучање.
Гледаће лампу
у далеком прозору
како се у своју светлост завија

једину јерес
у дну големе ноћи.

СЕТИЋУ СЕ ГДЕ НИ ТРАВА НЕ РАСТЕ ВИШЕ

Кад се небо расцепи
муња лизне низ баштенске редове.

Кртица с огњеним шапама
испод њих прави ходнике.

Папир прогорева, она провирује
из неке боље земље.

Ако ми пође за руком
сетићу се из које.

Ако ми само пође за руком.

Сетићу се чега се нису сетили мртви.
Сетићу се чега се никад нисам могао сетити.
Сетићу се чега се неће сетити будући.

Сетићу се оног што само памте рушевине.
Сетићу се и оног што је порушено у сећању.
Сетићу се чега се нико не сме да сећа
пред оним што никад било није

на месту
где је све једном било могућно
а где ни трава не расте више.

НЕИСКАЗИВО НИГДЕ

Постоји зима невиђених слика
Постоји чело које раном скрива
Зенитно братство дубине и крика
И реч постоји али се не збива

Постоји истинит метеж б е з и м е н о
Неисказиво н и г д е причест наде
Постоји у нама гушће време прикривено
И опчин касним воћем надокнаде

И ерос близине бића одшкринута
У позном часу када све оклева
Остатком језика тајна незбринута
У књижи – начета сумњом – поболева

На прагу вести пепео и крило
Изворско далеко ту у шкољци шуми
Комета ко живот пада на појило
У својој жеђи и моју одглуми

Свој данак дајем разметник се мучи
Љубав да настани ту росу усхитну

На још што мирише звезду да заручи
Високо накољчен у бучју безбитну

Јер није ли ова земља – где је све
Несвршен облик жеље – утруђена
Оним што нити ниче нити мре
А надире на угарја небрањена

Није ли о н о њ е н о чиме јесмо
Слика на листу муње – росовечно
Велико време сна – тек грцај и повесмо
Пене – ЈЕДНО без двојног гласа неизречно

То једно може ли изван сна да зрије
Може ли љубав као вест да кружи
шта се иза тамног крика крије
Да ли ми баш ова тајна каже: певај тужи

Ја знам оскудност говора у бићу
И знам тај цвет и како се отвара
Ја знам у овој игри изгубићу
Докучих како се и пораз изговора

Но недоучена је ружа која кани
Мирисном жестином напев да поткупи
Сви мртви у мени – сви неоплакани
И смрт им залудна – ко да је искупи

Млеко бих јутрења а у чађ залазим
Мраком небо чистим у кавезу летим
Искуства нема СВЕГА што долази
Ко да је било – морам да се сетим.